

# Den Förtrollade Grodan

Det var en gång en torpare, som mången är väl det; han hade tre söner, men hans hustru var längesedan död. När så de begge äldste pojkarne kommit något till ålders, gingo de en dag inför sin fader, och beddes orlof att draga bort ifrån hemmet, och fästa sig hustrur. Torparen svarade: »icke höfves det att J sen er om efter giftermål, innan J först pröfvat eder lycka i verlden. Mig lyster gerna veta, hvem som kan tjena sig den grannaste duken, att breda uppå bordet till jul-afton.» Detta förslag likade bröderna rätt väl, och de skulle så ut i verlden, och se hvem som kunde tjena sig den grannaste duken. Men vid afskedet gaf torparen dem hvardera tre plåtar, och sade att det skulle vara som en tärepenning, intill dess de kunnat skaffa sig någon tjenst.

När de begge äldsta sönerna nu skulle draga bort ifrån hemmet, gick äfven den lille minste heren inför sin fader, och beddes orlof att ge sig ut och försöka sin lycka. Torparen ville inte lydas härtill, utan svarade: »ja, du stackars liten! du lär väl mena det är någon som vill hafva dig i tjenst. Det är bättre du sitter hemma i spisel-grufvan, der har du din rätta plats.» Men pojken var enträgen, och sade: »Far! låten mig följa med. Ingen vet huru lyckan vänder sig. Kanske går det mig väl i verlden, ändock jag är liten och ringare än mina bröder.» När gubben hörde sådant, tänkte han vid sig sjelf: »ja, det kan vara så godt att bli af med honom för någon tid. Här hemma gör han intet gagn, och han kommer väl igen innan skogen blir grön.» Heren fick så orlof att följa sina bröder åt, och erhöll af sin fader tre plåtar, som en tärepenning under resan.

Torpare-sönerna gåfvo sig derefter på färd, och vandrade hela dagen igenom. När det så led emot aftonen, kommo de till en öl-stuga som låg invid vägen, och i stugan voro samlade en stor skara vandringsmän och andra gäster. Då satte sig de begge äldste bröderna ned, och åto, och drucko, och dobblade,

och gjorde sig glada; men den lille minste heren kröp undan i en vrå för sig sjelf, och ville inte vara med i laget. När så bröderna gjort af med sina penningar, lade de råd, huru de skulle fortsätta sitt lustiga lefverne. I sådan akt gingo de till sin yngste broder, och sade att han skulle ge dem sina tre plåtar; han kunde ändock inte göra något bättre än packa sig hem, ju förr desto hellre. Men heren ville icke efterkomma deras begäran. Då togo bröderna fatt på honom, öfverföllu honom med hugg och slag, annammade hans penningar, och jagade honom ut ur herberget. Derefter satte de sig ned, och åto, och drucko, som tillföre. Men den stackars pojken flydde ut i mörka natten, och visste icke hvart han tog vägen. Han trådde nu många villa stigar, tills han inte orkade gå längre. Då satte han sig ned på en tufva, och grät bitterligen, ända till dess han somnade af trötthet.

Arla om morgonen, innan lärkan sjöng, vaknade heren upp, och begynte åter sin färd. Han vandrade nu öfver berg och djupa dalar, och frågade inte efter hvart det bar, allenast han kom undan ifrån sina bröder. När han så vankat både länge och väl, fann han slutligen en grön stig, som ledde till en gård; men gården var så stor, att den tycktes honom icke kunna vara något annat än en kungs-gård. Pojken besinnade sig nu icke länge, utan trädde in, och kom i många fagra rumm, det ena präktigare än det andra; men ingen lefvande varelse syntes till. Vid han så hade vandrat en lång stund, ur sal och i sal, ur mak och i mak, kom han slutligen till ett rumm, som var ännu mycket kostligare än något af de öfriga. Men längst fram i högsätet satt der en groda; hon var svartare än den svartaste jord, och så stygg till åsyn, att heren knappast kunde vända sina ögon till henne. Grodan frågade hvem det var som kom, och hvad han hade för ärende. Heren svarade, som sanningen var: »jag är en fattig torpareson, som gifvit mig ut i verlden att söka mig någon tjenst.» Då tog tåssan till orda: »du har väl inte lust att städja dig hos mig? Jag behöfver nu en svenn som aldrig bäst.» Pojken samtyckte härtill, och sade att han gerna ville tjena henne. Tåssan mälte: »var då

välkommen! Om du är mig trogen, skall det blifva din lycka.» De blefvo nu väl öfverens, och heren försäkrade att trohet inte skulle fattas, allenast hans matmoder icke fordrade mera än han mäktade uträtta.

Sedan detta var bestäldt, gingo heren och grodan ned i trädgården, som låg utanför huset, och kommo till en stor buske, af ett slag som pojken aldrig sett tillföre. Då sade grodan: »detta skall blifva ditt göromål, att du skall skära en qvist af denna buske, hvar dag sol är på himmelen. Du skall göra det så väl söndag som måndag, så väl jula-dag, som midsommars-dag; men du må inte skära flere qvistar, utan blott en enda.» Pojken lofvade i allo efterkomma hennes begäran. Tåssan förde honom nu till en kammare i högan loft, och sade: »här skall du framdeles bo och vistas. På detta bord skall du alltid finna mat och dryck, när du vill äta. Denna säng skall vara bäddad, när dig lyster hvila, och du eger i allt din goda frihet. Var allenast trogen i det som dig åligger.» Så samtaladt skiljdes de åt, och grodan hoppade sina färde. Men pojken tog sin knif, gick ned i trädgården, och skar en qvist af busken; och så var han fri för den dagen. Andra morgonen gjorde han på samma sätt; likaledes den tredje, och så allt framgent, hela året om. Han hade nu goda dagar uppå kungsgården, och egde öfverflöd på allt som han kunde önska sig; men likväl gjordes tiden honom lång, ty dag gick och dag kom, och aldrig hvarken såg eller hörde han någon menniska.

När nu året var till ända, och heren skurit den sista qvisten af busken, kom den lilla grodan hoppandes till honom, tackade för hans trogna tjenst, och sporde hvad lön han önskade sig. Pojken svarade, att han föga gjort skäl för någon lön, utan ville gerna vara nöjd med hvad hans matmoder aktade gifva honom. Då tog grodan till orda: »nog vet jag hvad lön du helst önskar. Dina bröder äro ute att tjena sig dukar, till att breda på eder faders bord om jul-afton. Här vill jag gifva dig en duk, hvars make de näppeligen lära finna, om de ock leta genom tolf konunga-riken.» Med dessa ord gaf hon svennen ett

bords-kläde; men klädet var hvitare än en snö, och dertill så grannt, att aldrig någon har sett dess like. Då blef pojken öfvermåttan glad, tackade med många höfviska ord för gåfvan, tog så farväl af sin matmoder, och gjorde sig redo att med stor hjertans fröjd återvända hem till sin fader.

Heren begynte nu sin färd, och vandrade hela dagen igenom utan att möta någon. När det så blef serla om aftonen, fick han se ett ljus, och gick ditåt, för att finna husa-vara öfver natten. Han igenkände nu samma herberge, hvarest han skiljts ifrån sina bröder, och vid han kom fram, se, då sutto torpare-svennerna derinne, emellan skålar och krus, och åto, och drucko, och gjorde sig lustiga. Som nu heren icke länge kunde minnas någon oförrätt, blef han glad att träffa sina bröder, och gick fram och helsade dem med stor kärlek. Han tog derefter till orda, och frågade huru det gått dem sedan de sist sågo hvarandra, och om de lyckats tjena sig någon duk, att breda på sin faders jula-bord. Bröderna jakade härtill, och sade att allt gått dem väl i händer. De togo så fram hvar sin duk; men dukarne voro både slitna och söndriga. Då sade heren: »vänta, skolen J få se på någonting helt annat.» Han bredde så ut duken som han fått af grodan, och alla gästerna i herberget vände icke åter att förundra sig öfver den granna väfnaden. Men torpare-svennerna kunde illa lida, att deras yngre bror egde en slik kostbarhet. De togo derföre med våld ifrån honom den fagra duken, och gåfvo sina gamla bords-kläden i stället. Derefter vandrade alla tre bröderna hem till sin fader. Men när jul-qvällen kom, och svennerna bredde sin duk på bordet, blef gubben högligen glad, och kunde inte nog prisa deras lycka. Torpare-svennerna begynte nu rosa sig sjelfva, och ordade vidt och bredt om alla stora ting som de utfört. Men den lille minste heren var tystlåten och talade föga. Han blef också hvarken hörd eller trodd, ehvad han måtte förtälja.

Sedan de trenne bröderna suttit hemma öfver julen, gingo de en dag åter inför sin fader, och beddes orlof att draga bort och fästa sig hustrur. Men gubben svarade som förut: »icke höfves

att J sen eder om efter giftermål, förrän J något vidare pröfvat eder lycka i verlden. Det lyster mig se, hvem som kan tjena sig den fagraste dryckes-bägaren, att sätta på bordet jul-afton.» Detta förslag likade bröderna rätt väl, och de skulle så ut i verlden och pröfva på, hvem som kunde tjena sig det fagraste dryckes-karet. Men vid afskedet gaf gubben dem hvardera tre plåtar, och sade att det skulle vara som en tärepénning, intill dess de kunde skaffa sig tjenst.

När nu torparens begge äldsta söner skulle draga bort ifrån hemmet, gick den lille minste heren inför sin fader, och beddes orlof, att äfven få ge sig ut i verlden och fresta sin lycka. Gubben ville inte lydas härtill, utan svarade: »ja, du stackars liten! du lär väl tänka det är någon som vill ha dig i tjenst. Det är bättre du sitter och gräfver i spisel-grufvan, der har du din rätta plats.» Men pojken var mycket enträgen, och sade: »Far! låten mig följa med. Ingen kan veta huru lyckan vänder sig. Törhända går det mig väl i verlden, ändock jag är liten och ringare än mina bröder.» När gubben hörde sådant, tänkte han vid sig sjelf: »ja det kan vara så godt att bli af med honom för någon tid. Han kommer väl igen innan skogen står i löfve.» Heren fick så orlof att följa sina bröder åt, och erhöll af sin fader tre plåtar, som en tärepénning under resan.

Torpare-sönerna gåfvo sig derefter på färd, och vandrade hela dagen igenom. När det så led emot aftonen, kommo de fram till öl-stugan som låg invid vägen, och i stugan voro samlade en stor skara vandringsmän och andra gäster. Då satte sig de begge äldsta bröderna ned, och åto, och drucko, och doblade, och gjorde sig lustiga på allt vis; men den minste pojken kröp undan i ett hörn för sig sjelf, och ville inte vara med i laget. När så bröderna hade gjort af med alla sina penningar, lade de råd samman, huru de skulle fortsätta sitt lustiga lefverne ännu en stund. I sådan akt gingo de bort till sin yngste broder, och sade att han skulle ge dem sina tre plåtar, han kunde ändock inte göra något bättre än att laga sig hem,

ju förr desto hellre. Men heren ville icke efterkomma deras begäran. Då togo bröderna honom fatt, annammade hans penningar, och jagade honom med hugg och slag ut ur herberget. Derefter satte de sig ned, och åto, och drucko, och välplägade sig som tillföreene. Men den stackars pojken flydde ut i kolande mörkret, och visste icke hvart han tog vägen. Han trådde nu många villa stigar, tills han icke orkade gå längre. Då satte han sig ned på en tufva, och grät bitterligen, ända till dess han somnade af trötthet.

Bittida om morgonen, innan hanen gol, vaknade heren upp ur sin sömn, och begynte åter färdas öfver berg och dalar. När han så hade vankat både länge och väl, fann han slutligen en grön stig, och den gröna stigen ledde fram till gården som jag tillföreene omtalat. Vid heren nu kände igen kungs-gården, blef han öfvermåttan glad, och besinnade sig icke länge, utan gick dristeligen in och staddes för sin gamla matmoder, der hon satt i högsätet. När så grodan blef honom varse, svarade hon vänligt på hans helsning, och sporde efter hans ärende. Heren tog till orda: »jag har kommit hit för att bjuda dig min tjänst, om du behöfver den.» Tåssan sade: »var då välkommen till mig! ty jag behöfver nu en svenn som aldra bäst. Om du vill tjena mig troget, skall din lön icke blifva ringa.» Heren försäkrade att trohet inte skulle fattas, om hon eljest icke fordrade mer än han var i stånd till. Grodan tog så fram en bundt »efsingar» (korta trådar), räckte dem åt ungersvennen, och sade: »detta skall blifva ditt göromål, att du skall knyta en tråd om hvarje qvist af busken, som du skar i fjol. Men du skall knyta en efsing för hvar dag sol är på himmelen, och du skall göra det så väl söndag, som måndag, så väl jula-dag som midsommars-dag. Men du må inte knyta flere trådar, utan blott en enda.» Heren lofvade i allo göra som hon hade befallt. Derefter förde grodan honom till en kammare i högan loft, och sade: »här skall du framdeles bo och vistas. På detta bord skall du alltid finna mat och dryck, när du vill äta, denna säng skall vara bäddad, när dig lyster hvila, och du eger i allo din goda frihet. Var blott trogen i det dig åligger.» Så

samtaladt skiljdes de åt, och grodan hoppade sina färde. Men pojken tog en efsing, gick neder i trädgården och band om en af de qvistar han skurit året tillförene, och dermed var han fri för den dagen. Andra morgonen gjorde han på samma sätt, likaledes den tredje, och så allt framgent hela året om. Han lefde nu i allsköns maklighet och öfverflöd; men tiden gjordes honom lång, ty dagarne spunnos den ena lik den andra, utan att han såg eller hörde någon lefvande varelse.

När nu året var till ända, och heren bundit den sista efsingen om den sista qvisten, kom den lilla grodan åter hoppandes till honom, tackade för hans trogna tjenst, och sporde hvad lön han önskade sig. Pojken svarade, att han föga gjort skäl för någon lön, utan ville gerna nöja sig med hvad hans matmoder aktade gifva honom. Då sade grodan: »väl vet jag hvad lön du önskar dig som aldrahelst. Dina bröder äro borta och tjena sig dryckes-bägare, till att ställa på eder faders bord om julafton. Men här vill jag gifva dig en bägare, och lära de näppeligen få dess make.» Med dessa ord gaf hon svennen ett dryckes-kar; men bägaren var af lödigt silfver, och förgyld utan och innan; tretton mästare hade derpå satt sina mästartämplor, och arbetet var så konstigt, att dess like icke stod att finna, om man ock sökte öfver tolf konunga-riken. Heren tackade för den kostliga gåfvan, såsom den väl kunde vara värd. Derefter tog han ett höfviskt afsked ifrån sin matmoder, och lagade sig med stor hjertans fröjd att återvända till hemmet.

Han vandrade så hela dagen i ända, och kom serla om aftonen till öl-stugan, hvarom jag tillförene berättat. Nu hade heren visserligen aktat gå förbi; men der föllo strida elfver, så han kunde inte komma någon annan väg, och dertill tarfvade han väl se sig om efter husavara öfver natten. Vid han så trädde in i herberget, se, då sutto torpare-svennerna derinne, emellan skål och vägg, likasom när han sist skiljdes ifrån dem. Som nu heren inte länge kunde minnas någon oförrätt, blef han väl tillfreds att träffa sina bröder, och gick fram, och

helsade dem med stor kärlek. Derefter begynte han spörja, huru det gått dem efter deras skiljsmessa, och om de lyckats tjena sig någon dryckes-bägare att ställa på sin faders jula-bord. Svennerna jakade härtill, och sade att allt gått dem väl i händer. De visade nu hvar sitt dryckes-kar; men karen voro både gamla och ringa på allt sätt. Då sade heren: »vänta! skolen J se på någonting annat.» Han tog så fram sin dryckes-bägare, som han fått af den lilla grodan; och lärer ingen undra, om alla gästerna i öl-stugan tyckte den vara ett mäktigt kostligt stycke. Men torpare-sönerna kunde illa lida, att deras broder egde en slik dyrbarhet, utan sade: »icke sömmar sig att du, din krafling! har en sådan klenod. Den skall du ge åt oss, som äro både äldre och bättre än dig.» Dermed togo de ifrån heren hans sköna bägare, och gånge deras ringa dryckes-kar i stället. Emedan pojken nu väl förstod »att det inte är godt draga hank med den starke», måste han låta sig nöja som det var. Bröderna vandrade så hem till sin fader, och man kan väl veta hvad glädje der blef, när gubben såg den kostliga dryckes-bägaren på sitt jula-bord. De begge äldsta svennerna finga nu ordet, och begynte rosa sig sjelfva och sina storverk. Men den lille minste heren var sorgsen, och ordade föga. Det var också inte lönt annat, för han blef hvarken hörd eller trodd när han sade något.

Sedan de tre bröderna suttit hos torparen öfver julen, gingo de begge äldste en dag inför sin fader, och beddes orlof att draga bort och fästa sig hustrur. Gubben samtyckte gerna härtill, för han tyckte att hans söner voro både vuxna och väl försökta i allting. Han sade: »mig lyster mycket få se, hvem som förer den fagraste bruden till by's, när det kommer till jul-afton.» Sådant tal likade bröderna öfvermåttan väl, och de lofvade hvar för sig göra sitt bästa. De skulle så ut i verlden och försöka, hvem som kunde tjena sig den fagraste bruden. Men vid afskedet gaf gubben dem vardera tre plåtar, som en tärepénning under resan.

När nu torparens begge äldsta söner skulle draga bort ifrån



hemmet, gick den lille minste heren till sin fader, och beddes orlof att följa sina bröder åt. Gubben ville inte gerna lydas härtill, utan sade: »ja, du stackars liten! du lär väl tänka det är någon som vill hafva dig till fästeman. Det är bättre du sitter hemma och gräfver i spisel-grufvan. Der har du din rätta plats.» Men pojken lät inte afskräcka sig, utan sade: »far! låten mig följa med. Ingen kan veta huru lyckan vänder sig. Törhända går det mig väl i verlden, ändock jag är liten och ringare än mina bröder.» Huru svennen nu lade sina ord, tänkte gubben till sist: »ja, det kan vara så godt att bli af med honom på någon tid. Han kommer väl igen när nöden tränger.» Heren fick nu orlof att följa sina bröder, och erhöll vid afskedet tre plåtar af sin fader, såsom kostpenning, intill dess han kunde skaffa sig någon tjenst.

Torpare-sönerna gåfvo sig derefter på färd, och vandrade hela dagen igenom. När det så led emot aftonen, kommo de åter fram till öl-stugan som låg invid vägen, och i herberget voro samlade en stor skara vandrings-män och andra gäster. Då begynte de begge äldste bröderna ånyo sitt lustiga lefverne, och åto, och drucko, och dooblade; men den yngste pojken satt för sig sjelf i ett hörn, och ville inte vara med i laget. När så bröderna hade förtärt alla sina penningar, lade de råd samman, huru de skulle få medel att roa sig ännu en stund. I sådan akt gingo de bort till sin yngste broder, och sade att han skulle ge dem sina tre plåtar, han kunde ändock inte göra något bättre än att laga sig hem, ju förr desto helldre. Men heren ville icke efterkomma deras begäran, såsom inte lærer synas underligt. Då togo bröderna honom fatt, annammade hans penningar, och drefvo honom sjelf med hugg och slag ut ur herberget. Så bestäldt, satte de sig ned, och åto, och drucko, och välplägade sig som tillförene. Men den stackars pojken flydde ut i skogen, och tänkte inte uppå hvart vägen bar, allenast den förde honom bort ifrån hans bröder. Han vandrade nu många villa stigar, tills han inte orkade gå längre. Då satte han sig ned på en tufva, och grät bitterligen, ända tills han somnade af trötthet.

Arla om morgonen, innan upprunnen sol, vaknade heren ur sin sömn, och begynte åter sin färd öfver berg och dalar. När han så vandrat en stund, rann honom i hugen, att det bästa som nu kunde hända, vore om han kom till kungsgården, der han haft allting så godt. Knappast hade han tänkt denna tanke, förrän han åter stod uppå den gröna stigen, och när han så färdats ett stycke, låg kungs-gården midt framför honom. Nu vardt svennen öfvermåttan glad, och besinnade sig inte länge, utan gick dristeligen in i den fagra salen, der hans matmoder plägade sitta. När så grodan blef honom varse, undfick hon honom vänligt, och sporde efter hans ärende. Svennen genmälte: »jag är kommen för att bjuda dig min tjenst, om du eljest behöfver den.» Tåssan sade: »var då välkommen till mig, ty jag behöfver en svenn, som aldrabäst. Om du tjenar mig troget, skall din lön blifva större än du nu kan tänka.» Heren försäkrade att trohet inte skulle fattas, om hon allenast icke fordrade mer än han mäktade fullgöra. Då tog grodan till orda: »din tjenst skall icke blifva tung eller mödosam. Det skall blifva ditt göromål, att du skall bära upp qvistarne, som du tillförene skurit och bundit, och lägga dem samman till ett bål på gården. Men du skall bära en qvist för hvar dag sol är på himmelen, och du skall göra det så väl Onsdag som Thursdag, så väl jula-dag som midsommars-dag, och du må inte bära upp flera qvistar tillika, utan blott en enda. När så året är om, och du burit upp den sista qvisten, skall du tända eld på ris-högen, och gå in i din kammare för någon stund. Gack sedan ned, och kringsoa bålet väl, att alla qvistarne brinna upp. Om du då märker något i elden, skall du taga det ut, och frälsa det.» Heren lofvade noga efterkomma sin matmoders begäran i allt detta. Derefter förde grodan honom upp i högan loft, till en liten kammare, och sade: »här skall du framdeles bo och vistas. På detta bord skall du alltid finna mat och dryck, när du vill äta; denna säng skall alltid vara bäddad och redo, när dig lyster hvila; och du eger i allt din goda frihet. Var allenast trogen i hvad dig är tillsagdt!» Efter detta samtal skiljdes de åt, och grodan hoppade sina färde. Men svennen gick neder i trädgården, hemtade en qvist som han

tillförene afskurit och bundit, bar den upp på tomten der han aktade tillreda bålet, och dermed var han fri för den dagen. Andra morgonen gjorde han på samma sätt, likaledes den tredje, och så allt framgent hela året om. Heren hade nu goda dagar på kungs-gården, trifdes väl, och skjöt upp till en rank ungersvenn. Men mycket ensligt syntes der honom vara, ty han hvarken såg eller hörde någon människa; och det lekte honom ofta i hugen, att hans bröder skulle komma hem med fästemoar, me'ns han icke hade någon.

När så året skridit rundt om, och heren burit upp den sista qvisten, och lagt honom vid de öfriga, gjorde han som grodan hade sagt, tände eld på ris-högen, och tillredde ett stort bål. Derefter gick han bort för någon stund, kom så tillbaka, och kring-sopade platsen å alla sidor, att qvistarne, stora och små, brunno till aska. Vid han nu sysslade som aldrabäst, se, då rann der upp midt i elden en underskön jungfru; hon var hvitare än en snö, och hennes hår var så fagert, att det breddes ned till fötterna som en kappa. Vid svennen blef varse den fagra jungfrun, sprang han hastigt till, och ryckte henne ut ur elds-lågan. Men den unga mön föll honom i famn med stor hjertans fröjd, och tackade att han frälst henne. Hon var nu den vänaste och rikaste konunga-dotter i hela vida verlden, och hade blifvit »förgjord» af en trollpacka, som skapat henne till en stygg groda.

I samma stund blef der lif och rörelse i hela huset, och kungs-gården fylldes af hofmän, och riddare, och förnäma jungfrur, som likaledes varit förtrollade. Alla gingo nu fram, den ena efter den andra, och hyllade sin drottning, samt den raske ungersvennen som hade frälst dem. Men konunga-dottern ville inte förlora tiden, utan lät genast spanna hästar för sin förgyllande karm, och lagade sig i ordning att resa bort. Hon lät derefter kläda torpare-sonen i silke och kostligt skarlakan, försåg honom med vapen och annan utrustning, som det kunnat höfvas en furste-son, och så var den fattige heren med ens förvandlad till den yppersta stolts ungersvenn, som

någonsin band svärd vid sida. När nu allt var i ordning för resan, tog konunga-dottern till orda: »jag kan väl veta, att din hug leker bort till dina bröder, som äro stadde på väg emot hemmet för att visa sina fästemoär. Vi vilja därför resa till din fader, att han äfven må se hvad fästemo du tjenat dig.» Svennen var vid allt detta så till mods, som hade han fallit ned ifrån skyarne; men der var ingen tid att besinna sig, han steg därför genast upp i den gyllene karmen, och nu foro de med mycken ära och stort följe, att helsa på den gamle torparen i hans koja.

När de så färdats en stund, kommo de till öl-stugan, som låg vid vägen. Då kände ungersvennen en stor lust att erfara om hans bröder, efter gammal vana, ännu höllo till derinne. Han lät därför hålla med sin karm, och trädde in i herberget. Vid han nu öppnade dörren, blef han varse torpare-sönerna, der de sutto emellan skål och vägg, och åto, och drucko, och gjorde sig lustiga. Men bröderna hade med sig hvar sin fästemo, af sådan art som man väl kan gissa. Det är sagdt om deras skepnad, att de voro smala och smärta till vext, såsom »kölfve-kubbar» (träd-stockar), hvitletta, som »badstuguväggar», trind-lagda, som »unga svin», och gula i munn-giporna, som »sval-ungar». När svennen hade sett allt detta, gick han skyndsamt bort, utan att någon känt igen honom. Derefter steg han upp till sin brud i den gyllene karmen, och for vägen fram med allt sitt följe. Men gästerna i öl-stugan undrade mycket, hvad det var för en bård konunga-son, som nyss dragit der förbi.

Ungersvennen och hans fagra brud foro nu bort till torparens stuga, och kommo fram när det redan var serla om aftonen. De gingo så in, och beddes få låna hus öfver natten. Torparen svarade som sanningen var, att han väntade hem sina tre söner och deras fästemoär; dertill hade han inte annat än en ringa koja, som illa passade till herberge åt så förnämt folk. Men konunga-dottern sade att hon ville råda härutinnan, och torparen kunde icke neka till hennes begäran. Prinsessan lät

nu tillreda ett ståtligt jula-gille, och skickade sina små-svenner ut i bygden, att bjuda gäster både när och fjerran. När det så lidit på qvällen, och gästabudet var redo, kommo torparens begge äldsta söner, dragande med sina fästemöar, och lärer ingen undra att gubben icke synnerligen gladdes åt sina son-hustrur. Vid de nu sutto till bords, sporde konungadottern, hvadan torparen erhållit så grann en duk, och så fager en dryckes-bägare. »Jo», sade gubben, »mina begge äldsta söner ha varit ute, och fått dem i lön för sin tjänst.» Då tog prinsessan till orda: »nej, dina äldsta söner hafva ingalunda tjänat sig hvarken den ena eller den andra. Men vill du veta sanningen, så har din yngste son gjort det, och här ser du maken till både duk och bägare.» Med detsamma steg ungersvennen upp ifrån bordet, föll sin fader i famn, och alla kunde nu se, att den främmande prinsen icke var någon annan än torparens yngste son, den lille heren, som tillföre var så ringa aktad af sina fränder. När så gubben kände igen sin son, och tillika fick höra huru allt hade timat, blef han storligen förundrad, och ville knappast tro sina egna ögon. Men de begge torpare-sönerna fingo stå med skam och nesa inför sin fader och allt gilles-folket, och deras otro och falskhet blef sedan till en hörsägen i hela bygden deromkring.

Ungersvennen och den väna prinsessan läto nu dricka sitt bröllopp med stor lust och gamman, och der blef ett jula-gille, så ingen sett maken i manna-minne. Men när julen var förbi, drogo bruden och brudgummen hem till sitt land igen, och togo den gamle torparen med sig. Och ungersvennen vardt konung öfver hela riket, och lefde med sin fagra drottning i all god sämja och kärlek. Der bygga de och bo ännu i denna dag.